

CONVO

KNNV afdeling Utrecht

Herfst 2025

Inventarisatie De Tol: 2013-2025

Afdelingsweekend Winterswijk

Activiteiten komende periode

ANBI

Soms kom je als bestuur voor een verre van alledaagse taak te staan. Op de Algemene Ledenvergadering in het voorjaar is besloten om bij de Belastingdienst de ANBI-status aan te vragen. ANBI staat voor 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Het verkrijgen van deze status houdt in dat donateurs die een bedrag aan onze vereniging schenken hun gift mogen aftrekken van de inkomsten- of vennootschapsbelasting. Dat is aantrekkelijk. De aanleiding hiertoe was dat onze vereniging donaties goed kan gebruiken omdat het realiseren van het bomenboek ter gelegenheid van ons 125-jarig jubileum behoorlijk wat kosten met zich meebrengt.

Het aanvragen van de ANBI-status zou een fluitje van een cent zijn. Vorig jaar zijn onze nieuwe statuten van kracht geworden, de Belastingdienst zou moeiteloos akkoord gaan. Nee dus. Eén clause van de nieuwe statuten bleek niet in orde: bij opheffing van de vereniging moet het eventueel batig liquidatiesaldo besteed worden ten behoeve van een ANBI-instelling. Dat stond er niet letterlijk zo in, de statuten zouden moeten worden gewijzigd. Daarvoor kregen we één maand de tijd, met de vakantie voor de deur. Wat nu?

Lang verhaal kort. Van de Belastingdienst kregen we drie maanden respijt. Notaris Damsté, die de statuten had opgesteld, was bereid om met spoed en kosteloos de statuten aan te passen. De secretaris stuurde een uitnodiging naar de leden voor een extra ALV, en tegelijk een tweede extra ALV, omdat het vereiste aantal aanwezige leden voor de eerste ongetwijfeld niet gehaald zou worden. Een aparte locatie hoefden we niet te zoeken, de huiskamer van de voorzitter zou groot genoeg zijn. Immers het ging om de uitvoering van een reeds eerder genomen besluit. Alleen bestuursleden kwamen opdagen.

Het is gelukt. Per 17 juli 2025 hebben we nieuwe statuten. Giften zijn aftrekbaar. Dus, beste leden, hierbij nodig ik jullie van harte uit om te doneren, zodat we in 2027 een prachtig bomenboek kunnen uitgeven. Zie voor het rekeningnummer de achterzijde van deze CONVO.

Voorpagina: Biefstukzwam, Gunterstein
foto: Paul Damoiseaux

Inhoud

- 2 ANBI
- 3 De Tol, inventarisatie 2013-2025
- 8 Tijgermug
- 9 Afdelingsweekend Winterswijk
- 12 Activiteiten afgelopen periode
- 13 Activiteiten komende periode
- 16 Pottenbakkerswesp
- 16 Activiteiten in Vogelvlucht

De afdeling Utrecht (1902) omvat de gemeenten Utrecht, De Bilt, Houten, IJsselstein, Stichtse Vecht, Nieuwegein en Vijfheerenlanden
Voorzitter: Frans Coolen;
voorzitter@utrecht.knnv.nl
Secretaris: Paul Raadschelders;
secretaris@utrecht.knnv.nl
Ledenadministratie: Paul Raadschelders;
ledenadministratie@utrecht.knnv.nl
Penningmeester: Yvonne van Putten;
penningmeester@utrecht.knnv.nl
Natuurhistorisch secretaris: Petra Jansen;
activiteiten@utrecht.knnv.nl
Webmaster: Cockie Streng;
webmaster@utrecht.knnv.nl
Redactie: Paul Damoiseaux;
convo@utrecht.knnv.nl
Plantenwerkgroep: Richard Janzen;
plantenwerkgroep@utrecht.knnv.nl
Vogelwerkgroep: Menko Vlaardingebroek;
vogelwerkgroep@utrecht.knnv.nl
Erelid:
Mevr. P. Bouwmeester-Bels
Dhr. Richard Janzen
Website: www.utrecht.knnv.nl

Gebied 1

Gebied 1 wordt sinds 2017 door de plantenwerkgroep geïnventariseerd. In 2017 was het gedeelte waar geen Rietorchissen groeiden, al gemaaid. In 2019, 2021 en 2023 was het hele gebied nog niet gemaaid. Dit jaar was op 6 juli het lage, natte gedeelte waar de meeste orchideeën groeien, nog niet gemaaid. Het drogere gedeelte was al wel enkele weken daarvoor gemaaid, zie afbeelding 1. In 2025 zijn twaalf gewenste aandachtsoorten gevonden, drie meer dan in 2023.

Afbeelding 1
De Tol, gebied 1, gedeeltelijk gemaaid. In de niet gemaaide delen groeiden Rietorchis en Bosorchis

Tabel 1 Aandachtsoorten gebied 1						
Gewenste aandachtsoorten	2017	2019	2021	2023	2025	Trend
36 Bosorchis	x	x	s 2		o ca. 10	?
4 Brede wespenorchis	r 8			r 6	s 1	G
5 Donzige klit		r		r 4	r3	G
6 Echte koekoeksbloem			r		r 4	WA
9 Margriet		lf	o		s 3	WA
10 Goudhaver	a		lf	f	lf	G
13 Grote ratelaar	a	c	c	la	la	G
16 Heggendoornzaad		o	lf			V
18 Jakobskruid		r	o	o	r	G
20 Kamgras	a	f	la	f	a	T
22 Moerasspirea		r	r	r		V
25 Rietorchis	o 14	lf 56	lf	lf c.a.60	lf ca. 30	A
27 Veldlathyrus		lf	s	o	lf	G
28 Vierzadige wikke		lf	lf		lf	WA
Ongewenste aandachtsoorten						
30 Braam		s	r			V
32 Heermoes	x		lf			V
33 Klimop					x	N
34 Pitrus		x	r			V
35 Rode kornoelje			s	s	r	G
Totaal aantal waargenomen soorten	22	55	73	68	68	
G=gelijk gebleven T=toegenomen A=afgenomen V=verdwenen WA=weer aanwezig N=nieuw						

(Van de redactie: de tabellen van de gebieden 2 tot en met 8 zijn in deze CONVO niet opgenomen vanwege ruimtegebrek. Het complete document is te downloaden op utrecht.knnv.nl/pwg-documenten-2025/)
De abundantie van de meeste gewenste aandachtsoorten is min

of meer gelijk gebleven. Alleen het aantal waarnemingen van de Rietorchis is afgenomen. De Rietorchis was al uitgebloeid op 6 juli, waardoor deze minder opviel dan in de andere jaren. Het totaal aantal waargenomen soorten is gelijk met 2023.

Samenvatting en overwegingen

Het beheer lijkt te zorgen voor een stabiele vegetatie waarin de aandachtsoorten zich goed kunnen handhaven en de abundantie van de ongewenste soorten laag blijft.

Gebied 2

Gebied 2 was enkele weken voor de inventarisatie gemaaid op een paar stukjes na. Op de niet gemaaide stukjes groeiden exemplaren van Donzige klit. Ook op het gemaaide gedeelten waren resten van Donzige klit te zien, zie afbeelding 2 en kaart 3. Deze groeien waarschijnlijk wel weer uit. In 2025 zijn zes gewenste aandachtsoorten aangetroffen, twee minder dan in 2023. Van vijf gewenste aandachtsoorten is de abundantie ongeveer gelijk gebleven (G), Brede wespenorchis, Donzige klit, Goudhaver, Grote ratelaar en Kamgras. Het totaal aantal gevonden soorten is ongeveer gelijk aan die in 2023.

Samenvatting en overwegingen

Dat twee gewenste aandachtsoorten niet waargenomen zijn komt waarschijnlijk omdat na het maaien geïnventariseerd is. De ontwikkeling van Donzige klit moet in de gaten gehouden worden.

Afbeelding 2
De Tol, gebied 2, gemaaid op een paar plukken na waar Donzige klit groeit

Kaart 3
De Tol, gebied 2, groeiplaatsen van enkele aandachtsoorten

Kaart 4 (links) De Tol gebied 3.1 en Kaart 5 (rechts) De Tol gebied 3.2. Groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

Gebieden 3.1 en 3.2

Beide gebieden zijn na de inventarisatie gemaaid.

Gebied 3.1

Er zijn tien gewenste aandachtsoorten gevonden, drie minder dan in 2023. Grote keverorchis was al afgestorven. Over wel of niet voorkomen kan daarom niets gezegd worden.

De abundantie van drie gewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven, (G). De abundantie van Vierzadige wikke is toegenomen, (T).

De abundantie van Rietorchis en Moeraswespenorchis is waarschijnlijk schijnbaar afgenomen, maar deze waren uitgebloeid waardoor deze soorten niet opvielen (A).

De abundantie van drie ongewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven (G).

In 3.1 staan veel bomen. De bomen hebben we niet in tabel 7 genoteerd, alleen opslag hebben we in de totaal tabellen verwerkt. De bomen geven veel schaduw. De paar exemplaren van de Hartbladige els geven zoveel opslag dat in het hele gebied de opslag van deze soort overheerst.

Het deel waar Bevertjes en Moeraswespenorchis groeien is veel lichter omdat hier vrijwel geen bomen groeien. Ook hier is de opslag van Hartbladige els dominant.

Op het dwarse stukje aan het eind van 3.1 was alle vegetatie weggehaald. De grond was vrijwel kaal en op het eind stond nog wat Grote ratelaar, een vlinderstruik en wat riet. Het totaal aantal gevonden soorten is tien minder dan in 2023.

Samenvatting en overwegingen

Het beheer zorgt voor een stabiele vegetatie, maar de opslag van Hartbladige els, Rode kornoelje en de Dwergmispel moeten in toom gehouden worden evenals bomen die groot zijn. De grote Hartbladige elzen geven zoveel zaad, dat de opslag moeilijk in toom te houden is.

Gebied 3.2

In 2025 zijn tien gewenste aandachtsoorten gevonden, één minder dan in 2023. De abundantie van vijf is min of meer gelijk gebleven, (G). Bevertjes zijn weer gevonden, (WA). Heelblaadjes

en Vierzadige wikke zijn dit jaar niet waargenomen (V).

Op kaart 5 zijn de groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten weergegeven. In het wit omliggende gedeelte was Moeraswespenorchis dominant samen met Hartbladige els. Deze laatste soort wordt erg overheersend.

De abundantie van vijf ongewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven (G), alleen die van Klimop is toegenomen (T).

Samenvatting en overwegingen

Het beheer heeft een positieve invloed op een groot aantal gewenste aandachtsoorten, maar Dwergmispel, Braam, Rode kornoelje en Hartbladige els moeten blijvend bestreden worden. Vooral de Hartbladige els wordt een probleem.

Gebied 4

Gebied 4 bestaat uit twee ecologisch verschillende gebieden: een droog deel hooiland (4.1), waarvan een klein deel al gemaaid was (zie afbeelding 3) en een langzaam oplopende, natte oever, rietland (4.2).

Gebied 4.1 hooiland

In 2017 was op 1 juli het grootste deel van 4.1 al gemaaid. In 2023, was gebied 4.1 volledig gemaaid op een paar vierkante meter na, dat recent was ingezaaid met een bloemenmengsel. Dit jaar was alleen een gedeelte aan de oostkant gemaaid, zie afbeelding 3. Dit jaar zijn zes gewenste aandachtsoorten waargenomen, één minder dan in 2021. Holpijp is voor het eerst gevonden in dit gebied (N). Vierzadige wikke is dit jaar niet waargenomen. De abundantie is bij vier aandachtsoorten min of meer gelijk gebleven. Het totaal aantal gevonden soorten is minder dan in 2021.

Afbeelding 3

De Tol, gebied 4.1, hooiland, rechts en gebied 4.2, rietland, links

Gebied 4.2 rietland

In 2025 zijn evenveel gewenste aandachtsoorten gevonden als in 2021 en 2023. Van vier gewenste aandachtsoorten is de abundantie min of meer toegenomen (T). Het aantal exemplaren van Rietorchis, Vierzadige wikke en Moeraswespenorchis is afgenomen (A), maar dit kan komen doordat deze al uitgebloeid waren. De abundantie van twee gewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven (G).

De abundantie van de twee ongewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven (G). Het totaal aantal gevonden soorten is vrijwel gelijk aan dat van 2023.

Kaart 6, De Tol, gebied 4.1 Hooiland (boven) en Kaart 7, De Tol gebied 4.2, Rietland (onder), groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

Samenvatting en overwegingen

Van het ingezaaide bloemenmengsel in het hooiland werd niets teruggevonden. Het Riet in het hogere gedeelte van het rietland was minder dan voorgaande jaren en vier gewenste aandachtsoorten zijn toege-
nomen. De vegetatie is vrij stabiel.

Gebied 5

Gebied 5 was dit jaar al enkele weken voor de inventarisatie gemaaid, zie afbeelding 4. Vorige jaren stond het Riet wel 2 meter hoog. Er zijn vijf gewenste aandachtsoorten waargenomen, vier min-
der dan in 2023. Echte koekoeksbloem, Jakobskruid, Kamgras en Vierzadige wikke zijn dit jaar niet gevonden. Het totaal aantal waargenomen soorten is veel minder dan in 2023 waarschijnlijk omdat na het maaien geïnventariseerd is.

Samenvatting en overwegingen

De grote daling in het totaal aantal waargenomen soorten komt waarschijnlijk doordat de inventarisatie na het maaien was. Dat geldt ook voor de drie gewenste aandachtsoorten die dit jaar niet
gevonden waren. Voor het terugdringen van het Riet is vroeger maaien waarschijnlijk wel goed.

Gebied 6

Gebied 6 was ook enkele weken voor de inventarisatie gemaaid. In 2025 zijn slechts vijf gewenste aandachtsoorten gevonden, twee minder dan in 2023. Rietorchis is voor het eerst aan getrof-
fen. De abundantie van twee soorten is min of meer gelijk ge-
bleven (G). Vier gewenste aandachtsoorten zijn niet gevonden (V). De abundantie van Riet is van Id naar la gegaan. Dit verschil in abundantie kan komen doordat er al gemaaid was.

Kaart 8
De Tol, gebied 5, groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

Afbeelding 4
De Tol, gebied 5, al enkele weken voor de inventarisatie gemaaid

Het totaal aantal waargenomen soorten is min of meer gelijk.

Samenvatting en overwegingen

Dat vier gewenste aandachtsoorten niet zijn waargenomen kan ook liggen aan de inventarisatie na het maaien. Voor het terug-
dringen van het Riet is vroeger maaien waarschijnlijk wel goed.

Gebied 7

De deelgebieden 7.1 en 7.2 zijn legakkers die bij de aanleg van de woonwijk langs de Smalle Themaat zijn aangelegd. Beide gebieden waren nog niet gemaaid.

Kaart 9
De Tol, gebied 6, groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

Afbeelding 5
De Tol, gebied 7.1

Gebied 7.1

Van de gewenste aandachtsoorten zijn twaalf in 2025 aangetroffen, evenveel als in 2023. De abundantie van twee soorten is min of meer gelijk gebleven (G). De abundantie van Heggendoornzaad is toegenomen (T). De abundantie van zes soorten is afgenomen (A). De abundantie van de twee ongewenste aandachtsoorten is gelijk gebleven (G). Heermoes en Rode kornoelje zijn weer waargenomen (WA). Het totaal aantal soorten is min of meer gelijk. Op kaart 10 zijn met een wit lijntje drie groeiplaatsen (A, B en C) van een aantal aandachtsoorten aangegeven zonder nummers. In gebied A kwamen de aandachtsoorten Goudhaver, Heelblaadjes, Jakobskruid, Kamgras, Moerasspirea, Heermoes en Pitrus voor. In gebied B kwamen Kale jonker, Moerasspirea, Rietorchis en Braam voor. In gebied C groeiden Jakobskruid, Kale jonker, Rietorchis, Veldlathyrus en Dwergmispel en veel exemplaren van Heggendoornzaad en Rode kornoelje. Grote ratelaar en Moerasspirea werden in het hele gebied veel waargenomen. Het totaal aantal gevonden soorten is min of meer gelijk aan 2023.

Samenvatting

Het aantal gewenste aandachtsoorten is gelijk gebleven, maar de abundantie van zes gewenste soorten is achteruit gegaan.

Gebied 7.2

In 2025 zijn elf gewenste aandachtsoorten gevonden, twee minder dan in 2023. Van acht soorten is de abundantie min of meer gelijk gebleven (G). Veldlathyrus is weer opnieuw gevonden (WA). Vier ongewenste soorten zijn in 2025 aangetroffen. Riet is halverwege de legakker zeer dominant, zie D in kaart 10. Het totaal aantal soorten is min of meer gelijk aan 2023.

Samenvatting

De vegetatie is vrij stabiel. Riet is halverwege de legakker en aan het eind erg dominant.

Gebied 8

De gebieden 8.1 en 8.2 waren voor de inventarisatie nog niet gemaaid. Gebied 8.4 was al enkele weken voor de inventarisatie gemaaid, zie afbeelding 7.

Gebied 8.1

In 2025 zijn tien gewenste aandachtsoorten gevonden, evenveel als in 2023. De abundantie van vijf gewenste aandachtsoorten is

Kaart 10 (links), De Tol, gebieden 7.1 en 7.2 en Kaart 11 (rechts), De Tol gebied 8.1 en 8.2, groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

min of meer gelijk gebleven (G). De abundantie van twee gewenste aandachtsoorten is toegenomen en van twee afgenomen. Rietorchis (25) is veel aangetroffen in het met wit lijntje omkaderde gebied aan het eind van de legakker en Grote ratelaar wordt in het hele gebied gevonden.

Samenvatting en aanbevelingen

De vegetatie is vrij stabiel. Weinig van de ongewenste soorten, maar aandacht aan het terugdringen van deze en van Riet blijft gewenst.

Gebied 8.2

In 2025 zijn acht gewenste aandachtsoorten gevonden, twee minder dan in 2023. De abundantie van vijf gewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven (G). Moesdistel is niet aangetroffen (V) en de abundantie van Margriet en Ruige leeuwentand is afgenomen (A).

Van de ongewenste aandachtsoorten is Pitrus niet aangetroffen, Braam afgenomen (A), Rode kornoelje gelijk gebleven (G) en Klimop is weer waargenomen (WA).

Samenvatting en aanbevelingen

De vegetatie ontwikkelt zich goed, maar aandacht voor drie ongewenste aandachtsoorten blijft gewenst, zodat deze zich niet te veel uitbreiden.

Kaart 12
De Tol, gebied 8.4, groeiplaatsen van een aantal aandachtsoorten

Afbeelding 7

De Tol, gebied 8.4, de strook langs het water was nog niet gemaaid

Gebied 8.4

Gebied 8.4 was enkele weken er voor al gedeeltelijk gemaaid, zie afbeelding 7. Op het gemaaide deel waren sommige planten al weer uitgelopen, andere soorten niet. Heel 8.4 is geïnventariseerd. In 2025 zijn negen gewenste aandachtsoorten gevonden, evenveel als in 2023. De abundantie van vijf gewenste aandachtsoorten is min of meer gelijk gebleven. Van drie gewenste aandachtsoorten is deze afgenomen. Het totaal aantal soorten is vrijwel gelijk aan die in 2023.

Samenvatting

De vegetatie is vrij stabiel.

Algemene opmerkingen

Het aantal waargenomen exemplaren van de Grote keverorchis, de Rietorchis en de Moeraswespenorchis is kleiner dan in 2023. Dit komt waarschijnlijk omdat deze al uitgebloeid waren ten tijde van de inventarisatie.

De gebieden 1, 2, 4, 5, 6 en 8.4 waren een paar weken voor de inventarisatie al (gedeeltelijk) gemaaid. Daardoor kunnen de resultaten niet helemaal vergeleken worden met voorgaande jaren.

Bij gebied 7.1 valt op dat de abundantie bij veel gewenste aandachtsoorten is afgenomen, terwijl de legakker ernaast, 7.2, weinig verandering laat zien. Oorzaak van dit verschil is onbekend.

De ontwikkeling van de vegetatie was dit jaar sneller dan andere jaren door het natte voorjaar en de warmte daarna. Volgende keer kan de inventarisatie beter ca. twee weken vroeger plaatsvinden.

De vegetatie is in alle gebieden vrij stabiel.

Het beheer gericht op het in toom houden van de ongewenste aandachtsoorten zoals Braam, Dwergmispel, Heermoes, Klimop, Rode kornoelje, Hartvormige els en hier en daar Riet blijft nodig, vooral in de gebieden 5 en 6. Voortzetting van het gerichte beheer heeft een positief effect.

Waarnemers 2021-2025

De volgende leden van de plantenwerkgroep hebben aan de inventarisaties meegewerkt: Frans Coolen, Frans Kok, Jonathan Filius, Ryoko Appelboom, Arjan Alkema, Brigitte Holl, Caroline Meyer, Corrie Buschman, Dicky Mooiweer, Ernst Lippe, Gitty Korsuize, Harry Straathof, Hermien van Slogteren, Jouke van der Kamp, Lia Oosterwaal, Marcel Hospers, Paul Raadschelders, Renee Lommen, Renske Roest, Richard Janzen, Saskia Bantjes, Wessel Meijer, Nine Ebben, Grietje Vlasma.

Tijgermug gezien in Lunetten, hulp gevraagd

door Frans Coolen

Op 21 augustus is voor het eerst in de gemeente Utrecht een Aziatische tijgermug gevonden. Dit is recent door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) aan de gemeente gemeld. Verder meldt de NVWA: 'We sturen een 'oproep tot alertheid' brief naar de bewoners rond de vondst om ze te vragen uit te kijken naar meer tijgermuggen en bij de melder is een muggenval geplaatst. Verder gaan we intern bespreken welke verdere acties eventueel zullen plaatsvinden zoals het plaatsen van een aantal extra muggenvallen in het gebied en het lopen van een monitoringsronde. Wanneer we meer tijgermuggen vinden zullen we de bestrijding opstarten in een straal van 500 meter rond de vondsten en de monitoring uitbreiden. De vallen blijven dan waarschijnlijk staan tot het einde van het muggenseizoen, eind oktober/begin november.'

De Aziatische tijgermug is een exotische mug die ziektes kan overbrengen. Deze mug komt regelmatig ook Nederland binnen. In landen waar tijgermuggen veel voorkomen kunnen ze infectieziekten, zoals dengue (knokkelkoorts) en chikungunya, overdragen op mensen. Deze ziekten komen bij ons momenteel (nog) niet voor en de tijgermug is hier niet permanent gevestigd. Voor meer informatie kijk op www.nvwa.nl/onderwerpen/muggen-knuten-en-teken/aziatische-tijgermug.

De vondst wordt behoorlijk serieus genomen. De NVWA verzoekt de gemeente het bericht aan zoveel mogelijk inwoners te verspreiden. Dit artikel is daar dan ook een uitvloeisel van. Kom je een tijgermug tegen, meld dit dan bij www.utrecht.nl/contact/melding-klacht-bezwaar of rechtstreeks bij de NVWA op bovengenoemde website.

De NVWA gaat nog een stapje verder en zoekt vrijwilligers om te helpen, bijvoorbeeld d.m.v. het tweewekelijks wisselen van de netjes van de muggenvallen in de gemeente. Dit wordt gedaan onder begeleiding van een inspecteur van de NVWA die zorg draagt voor de materialen. Heb je belangstelling, meld dit dan bij klantcontactcentrum@utrecht.nl.

Tijgermug

bron: Wikimages via Pixabay

KNNV afdeling Utrecht in Winterswijk

door Paul Raadschelders

Vorig jaar was aan het eind van het weekend al besloten: het afdelingsweekend gaat in 2025 naar Winterswijk e.o. Frans Coolen had daar in de omgeving een paar wandelingen gemaakt in prachtige natuurgebieden. Paul Damoiseaux zocht en vond een geschikte groepsaccommodatie (niet zo makkelijk: die worden steeds zeldzamer): Lutje Kössink, een voormalige boerderij in het buurtschap Henxel, op ca. 5 km afstand van Winterswijk. Frans zorgde weer voor een veelbelovend programma en gidsen met o.a. een lezing over vleermuizen en aansluitend een avondlijke excursie. Advies vooraf: paspoort en anti-muggenolie mee.

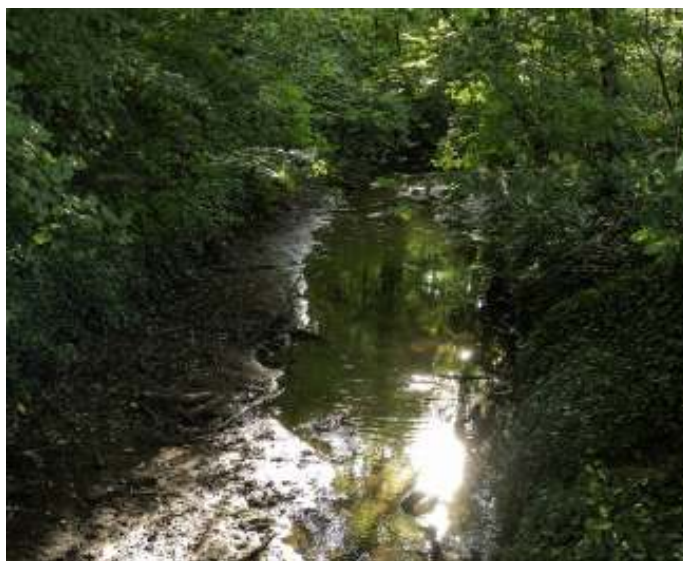

We konden altijd buiten eten
foto: Frans Coolen

Vanaf vrijdag 15.00 druppelden de deelnemers binnen; sommigen op de fiets. Een slaapplek vinden was nog niet zo eenvoudig: de boerderij leek wel een doolhof met een opkamer (incl. bedstee) hier, beneden drie via-via bereikbare kamers; op de eerste verdieping een paar en helemaal boven nog twee, onder het dak. Het weer was heel warm dit weekend. Ondanks de bezwingingen van beheerder Coen om alles dicht en de warmte buiten te houden bleken de zolderkamers 's nachts veel te heet om goed te kunnen slapen. Verder was alles in orde. Buiten stond een lange tafel met vrij uitzicht op grasveld en in de verte de bosrand. Buiten eten dus; aan de soep (uit het pak dit keer).

Ratumse beek

Na de soep ging het richting Ratumse beek, op 200 m afstand van de boerderij. Slingerend had de beek zich ingegraven in het landschap met steile hellingen, stroomversnellinkjes en stilstaande poelen; grote oude eiken langs de oever. Ik heb genoteerd: diverse varens (Adelaars-, Wijfjes- en Brede stekelvaren), bodembedekkers (Klaverzuring, Dalkruid, Gele dovenetel, Lelietje-van-dalen), kruidachtigen (Wolfspoot, Look-zonder-look, Salomonszegel), grassen (Schaduwgras, IJle zegge, Hangende zegge), klimmers (Kamperfoelie, Hop) en struiken (Sporkehout, Peterselievlier). Een rijke flora. En verrassend: op een tak zat een Bosbeekjuffer.

Ratumse beek
foto: Paul Damoiseaux

Nonnenven & Borkense Baan

Het paspoort was nodig voor alle zekerheid op de zaterdagse wandeling: we zouden de Duitse grens passeren en de Duitse douane doet nog weleens moeilijk. De vooraf aanbevolen anti-muggenolie bleek niet nodig gezien het warme, droge weer van de laatste tijd. Gerda Beverdam van IVN/KNNV Oost-Achterhoek gidsde ons door het natuurgebied Nonnenven & Borkense Baan, Natura 2000 gebied.

Vertrekpunt: de Italiaanse Meertjes, een ijzig groot vakantiepark. 'Meertjes' verwijst naar de kleiputten die verspreid door de streek liggen. De klei werd uitgegraven voor de baksteenfabricage. Met paard-en-wagen werd de uitgegraven klei naar de steenfabriek in Duitsland(!) vervoerd! Tot twee jaar geleden was deze nog actief. De klei is niet van sedimentaire herkomst, maar ontstond tijdens een (inter)glaciaal tijdperk. Door wrijving van ijslagen werd morene gesteente fijn gewreven. De klei bevat daardoor harde stukjes waardoor het zeer geschikt is voor gebruik in de bouw. Het natuurgebied van 51ha is ontstaan na afgraving van de bovenlaag. De Borkense baan, een spoorlijntje tussen Winterswijk en Borken (D) - inmiddels buiten gebruik - is in 1880 aangelegd. Daarbij werd grond afgegraven voor de spoordijk. Naast de dijk ontstonden zo stroken bloemrijke, natte graslanden met hier en daar poeltjes en vennen.

De wandeling ging afwisselend langs bosranden en door bos, langs het spoor, vennen en open veld – over bomenrijke paden.

Even rusten bij het Nonnenven
foto: Paul Damoiseaux

Poeltje langs de Borkense baan

foto: Paul Damoiseaux

Enkele notities:

Langs poel: Moeraswalstro, Echte koekoeksbloem, Zwart tandzaad, Waternavel, Waterpunge, Kattenstaart, Moerasrolklaver, Kleverige ogentroost, Ronde zonnedaauw, Gevlekte orchis, Rietorchis, Wederik en Drijvend fonteinkruid. Insecten: Kleine vuurvinder, Weidebeekjuffer (met donkere vlek op vleugel) en Bosbeekjuffer (helemaal donker), Vuurlibel en Azuurwaterjuffer, Groot dikkopje.

Langs en op het spoor: Valse salie, Sint-janskruid, Vertakte leeuwentand, Kompassla, Klein tasjeskruid, Wondklaver. Tijdens de wandeling nog Koningsvaren, Akkerviooltje, Egelboterbloem en Bermooievaarsbek.

Massale groei van Gevlekte orchis

foto: Paul Raadschelders

Steengroeve Winterswijk

Na terugkomst in Lutje Kössink bleek er nog tijd over voor een bezoek aan de steengroeve in Winterswijk, d.w.z. een kijkje van buitenaf: de groeve is niet openbaar toegankelijk. Een paar fietsers gingen vooruit en hadden geluk: juist toen zij aankwamen vertrok er een gids voor een excursie in de groeve. Zij mochten aansluiten! De anderen konden door een opening in het houten hek voor de oude groeve juist nog een Bijenorchis bewonderen en vervolgden de wandeling door het gebied er omheen: vochtig grasland en verderop een kurkdroog veld.

Daar werden Waterpunge, Basterdklaver en diverse soorten zeggen gevonden: Blauwe zegge, Blonde zegge (?), Dwergzegge, Geelgroene zegge en Zwarte zegge (met dank aan Saskia Bantjes). Daarna terug naar Lutje Kössink voor de traditionele chinees. Die smaakte prima. Tot laat in de avond werd het nog heel gezellig buiten.

Vleermuisexcursie

Zaterdagavond stonden de vleermuizen op het programma. In de vroege avond waren rond de boerderij al vleermuizen waargenomen. Kevin Collins (secretaris KNNV-Regio Enschede) gaf samen met twee andere vrijwilligers een presentatie over vleermuizen, gevolgd door een excursie. Zij komen vanuit de Stichting Vleermuizendorp Neede (www.vleermuizendorp.nl/). Een zeer informatieve, verrassende lezing ondersteund met foto's en filmpjes; bijvoorbeeld: een visetende vleermuissoort die scherend over het water met zijn poten vissen uit het water schept.

Daarna werden er batdetectoren uitgedeeld. De eenvoudige typen bieden weinig instelmogelijkheden. Dat is van belang omdat elke soort op een andere frequentie ultrasoon geluid produceert. Je moet eigenlijk al van te voren weten welke soort je verwacht waar te nemen en daar de batdetector op instellen. Geavanceerde apparaten kunnen op een frequentiereeks scannen.

Diverse soorten werden waargenomen. Zelfs ontstond een lichte paniek toen in het licht van een zaklantaarn plotseling over de beek een watervleermuis in vliegende vaart kwam aangestormd, bijna in het gezicht van het groepje op de brug scherp afboog en in een flits onder de brug verdween. Waarschijnlijk was ie geschrokken van het licht van de zaklantaarn. Verder werd ook het tokkelende geluid van Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis gehoord. De meeste kans daarop heb je aan bosranden of bomenlanen: vleermuizen houden niet van open vlakten.

Op pad met batdetectors

foto: Paul Damoiseaux

Het Woold

Ter afsluiting van het weekend werd er zondagmorgen snel opgeruimd. Iedereen wilde na de excursie snel vertrekken: er werd onweer voorspeld. Maar die bleek over te waaien. Dat we veel geluk hadden gehad met het weer bleek ruim een week later: Winterswijk en omgeving werden zwaar getroffen door valwinden en regen. Gezamenlijk werd de troep opgeruimd!

Freek Deunk, vrijwilliger bij VVV Winterswijk (maak kennis met hem op www.youtube.com/watch?v=9nyxRxoEeS8) leidde ons zondag rond in het kleinschalige, historische cultuurlandschap in de omgeving van Woold. Het gebied staat bekend als 'Scholtenlandschap'. Tijdens de wandeling werd op meerdere plekken gestopt en vertelde hij enthousiast en bijzonder deskundig (ook hij weer) over de geologie en de historie ervan. 'Scholten' waren vanaf ca. de 13de eeuw vertegenwoordigers van de hertog in

Cultuurhistorische wandeling 't Woold
foto: Paul Damoiseaux

Arnhem. Zij drukten in de loop van de geschiedenis een blijvend stempel op het landschap. Terwijl de kleine adel langzamerhand verarmde, verkregen zij meer land, invloed en macht: een elite van rijke boeren, gehecht aan traditie. Daardoor zijn er bijvoorbeeld weinig ruilverkavelingen doorgevoerd en konden bosopstanden uitgroeien tot forse bomen. Kenmerken: wat hoger gelegen essen en kampen, lager gelegen, vochtige weiden gescheiden door houtwallen, opgaand bos voor hout en jacht.

Om 10.00 vertrokken we vanaf Boerderijwinkel 't Goed Elferdink. De tocht ging langs essen en kampen, grasland, bos met enorme dennen. Onderweg kwamen we nog langs een gerestoreerde steenoven. In elke gemeenschap stond er wel een om bakstenen voor de bouw te maken. Op diverse plekken bestaat de grond uit zware klei met steentjes, uitermate geschikt voor bakstenen. Tegen het eind kwamen we door het gehucht Woold waar Freek woont. Hij sprak lovend over de gemeenschapszin die daar nog steeds levend wordt gehouden. Aan het eind van de wandeling was er ijs uit de boerderijwinkel. Gelukkig was het weer minder warm en drukkend dan voorspeld. Een prachtig weekend!

U-pas zaken

U-pashouders kunnen hun contributie bekostigen uit hun budget. U-pashouders die lid willen worden kunnen zich wenden tot de penningmeester: penningmeester@utrecht.knnv.nl. Om in aanmerking te komen voor een U-pas gelden voorwaarden t.a.v. het inkomen die vermeld staan in u-pas.nl. U kunt ook bellen met 088-600 6300

Afdelingsweekend KNNV Utrecht 2026

Mocht je door het verslag hiervoor enthousiast zijn geraakt, in 2026 is er weer een weekend. Op 5, 6 en 7 juni 2026 verblijven we in het Natuurvriendenhuis Eikhoud in Heerlen. De locatie is geboekt, er kunnen maximaal 18 personen mee. Het programma moet nog in de steigers worden gezet, contacten worden gelegd met lokale excursieleiders. In een volgende CONVO volgt meer informatie over het weekend. Je kunt de datum vast in je agenda zetten.

Natuurvriendenhuis Eikhoud
bron: nivon.nl/accommodaties/eikhoud/

Hulp fondswerving bomenboek

Voor het maken en uitgeven van het jubileum bomenboek 2027 is veel geld nodig. Frans Coolen en Yvonne van Putten zijn bezig fondsen te werven om het boek tot stand te kunnen brengen. En ook al met succes, want de gemeente Utrecht heeft al een flinke bijdrage overgemaakt. Maar er is meer nodig. Daarom zoeken we iemand die het leuk vindt om met ons mee te doen en denken. Het liefst heb je ook al ervaring met subsidies en/of crowdfunding. Reacties graag naar Yvonne van Putten, penningmeester@utrecht.knnv.nl

Activiteiten afgelopen periode

Excursie Binnenveldse Hooilanden, 15 juni

door Lia oosterwaal

In juni organiseerde de activiteitencommissie een excursie in de Binnenveldse Hooilanden in Veenendaal. Dat was een groot succes. Niet alleen verbaasden we ons over de rijkdom van het gebied, ook was het interessant om meer te horen over de ontstaansgeschiedenis ervan.

Het hele gebied valt in drie stukken uiteen en men is nog steeds bezig grond aan te kopen om deze drie gebieden mettertijd op elkaar aan te kunnen sluiten. Tijdens de excursie hoorden we dat met name het noordelijkst gelegen deel weinig bezocht wordt. Voor Petra was dat aanleiding om er snel naartoe te gaan, ik sloot me aan en op een zondagochtend hebben we daar rondgelopen.

Dit noordelijke stukje heet Ecozone De Klomp en ligt in de oksel van de A12 en de N 233. Een vreemde plek voor zo'n prachtig gebiedje. Er zijn amper paden, soms wat olifantenpaadjes, dus je loopt tussen de Lange ereprijs, Grote wederik, Kleverige ogentroost en Moeraskers door. Een prachtig gezicht, want: velden vol bloemen!

Ecozone De Klomp

foto: Petra Jansen

Het gebied is eigenlijk te klein om er een excursie te plannen en omdat de andere twee gebieden te ver weg liggen, willen we deze parel op deze manier onder ieders aandacht brengen. Stap uit op station Veenendaal-De Klomp, loop er in een kwartiertje naartoe en geniet. Je kunt ook parkeren op het P&R-terrein van dit NS station, dichterbij parkeren kan niet.

Als je Google Maps instelt op 'satelliet' dan zie je duidelijk waar het gebiedje precies ligt.

Ken je ook van dit soort mooie plekken in de omgeving? Deel ze met je mede KNNV-ers!

Excursie Stormpad Breeveen, 17 augustus

door Petra Jansen

Op zondag 17 augustus gingen we op pad met een gids van het Utrechts Landschap, we liepen het Stormpad in Breeveen/Leersum. Het was indrukwekkend om nog te kunnen zien wat een ravage zo'n valwind aanricht! Onze gids vertelde dat het in luttele seconden was gebeurd: duizend bomen om!

Breeveen, vier jaar na de valwinden

foto: Petra Jansen

Een valwind ontstaat als koude en warme lucht op elkaar botsen; de koude lucht valt dan als het ware naar beneden. Er waren forse windsnelheden, en opvallend was ook dat de bomen allemaal in dezelfde richting waren omgevallen. Het windveld is in drie stromen door het bos getrokken, ze woeien als het ware om de verhogingen in het bos heen: daardoor bleven soms de bomen op een heuveltje staan, terwijl alle bomen eromheen plat lagen. Het was in 2021, dus nu vier jaar geleden. Interessant is dat je nu alweer heel veel natuur ziet opkomen, vooral berken en dennenbomen. Kale plekken zijn er al niet meer, wel zie je overal nog de kale stammen van de afgeknapte bomen staan. Ondanks dat het droog was in het bos, hebben we toch nog wat planten gezien: Harig knopkruid, Thijmreprijs, Ruwe smele, Zachte duizendknoop, Tormentil, Koninginnekruid, Melganzevoet, Gewoon biggenkruid, Reuzenbalsemien, Jakobskruid, IJle zegge, Pitrus, Tengere rus, Brede wespenorchis, Rankende helmblom (waarnemingen van Marcel Hospers).

Zomereik met Ananasgal

foto: Petra Jansen

Ook boeiend waren de vele Ananasgallen op de Zomereiken. Ik had die nooit eerder gezien. De gal wordt veroorzaakt door de Ananasgalwesp. Deze wesp legt één eitje in een bladknop van de eik. De schutbladeren van deze bladknop groeien vervolgens dakpansgewijs uit tot een ananasvormige gal. Deze gallen worden ook wel Eikenroos genoemd. We hebben één Ananasgal doormidden gesneden, er was een klein oranje larfje te zien. Interessant!

Overigens kun je ook zonder gids het Stormpad lopen, zie voor de route: www.utrechtslandschap.nl/routes/wandelroute/stormpad Het was een fijne wandeling, met heldere uitleg van onze gids!

Activiteiten komende periode

door Caroline Meijer

Lezing: Evolutie en biologie van planten, 1 oktober

In het eerste deel van zijn lezing zal Luc de Bruijn het vooral hebben over de belangrijke rol van mossen en varens in de evolutie van planten, al komen ook andere groepen planten aan bod. In het tweede deel wil hij het hebben over de fysiologie van planten: hoe beschermen ze zich tegen uitdroging, hoe kunnen ze water opnemen en zo meer.

Luc de Bruijn is gepensioneerd bioloog en onder meer betrokken bij de buitenlessen van Stichting Buitenwijs in Nieuwegein. Georganiseerd door de KNNV in samenwerking met Utrecht Natuurlijk.

Datum en tijd: woensdag 1 oktober 2025, 19:30 uur
Plaats: Grifsteede, Van Swindenstraat 129, 3514 XR Utrecht
Aanmelden voor 26 september via utrecht.knnv.nl/agenda/

Gewoon haarmos
foto: Cockie Streng

Utrechtpad, etappe Baarn-Hollandsche Rading, 6 oktober

Elke eerste maandag van de maand lopen we een stukje verder over het Utrechtpad. In september hopen we tot Baarn te komen. In oktober lopen we de volgende etappe (13,5 km).

Wandeling Baarn-Hollandse Rading
bron: www.wegvanwandelen.nl/ns-wandeling-de-vuursche-13-km/

Het boekje zegt het volgende over de route: Je wandelt hier door het grotendeels bosrijke gebied van de Heuvelrug Noord, te beginnen met het Baarnse Bos in een soort Franse stijl, met lange rechte lanen. Langs paleis Soestdijk ga je door de achtertuin van de Koninklijke Domeinen met een gevarieerd landschap van bos, zand, heide en vennen naar de Lage Vuursche, waar je in vele restaurants van een pannenkoek kunt genieten.

Datum en tijd: maandag 6 oktober, trein van 9:06 uur uit Utrecht Centraal naar Baarn.
Vertrek terug vanuit Hollandsche Rading tussen 15:00-16:00 uur.
Aanmelden via utrecht.knnv.nl/agenda/

Wandeling Sandwijck, 20 oktober

Na de loofbomenexcursies met René Wassenberg op Sandwijck op 24 september 2023 en op 9 februari 2025 ('winterkenmerken van bomen') gaan we gewoon weer eens dit gebied bezoeken.

Landgoed Sandwijck
foto: Caroline Meijer

Oorspronkelijk was Landgoed Sandwijck een uithof van het voormalige klooster Oostbroek. In 1834 heeft de toenmalige eigenaar (Van Boetzelaer) het park in de Engelse landschapsstijl laten aanleggen. Het herstel van het later vervallen landgoed werd in 1984 door de Werkgroep Sandwijck, een enthousiaste groep vrijwilligers, ter hand genomen. Nog steeds werkt de werkgroep aan herstel en onderhoud van het terrein. Zij doen dit nu samen met Utrechts Landschap, dat het terrein in 1989 aankocht.

Kenmerkend voor het parklandschap van twee eeuwen geleden zijn de slingerende waterpartijen, glooiingen, een grote variatie aan boomsoorten en fraaie zichtassen.

Als het heeft geregend kan het hier en daar wat modderig zijn, dus dan zijn goede schoenen wel raadzaam. Aangezien er wat smalle paden zijn is een grote groep niet handig.

Datum en tijd: 20 oktober 2025, 10:00 uur

Plaats: Utrechtseweg 301, 3731 GA De Bilt, bij de fietsenstalling op het parkeerterrein van Huis Sandwijck.

Aanmelden via utrecht.knnv.nl/agenda/ voor 19 oktober

Kleibosrussula

foto: Annemiek Meus

Paddenstoelenexcursie Landgoed Niënhof, 25 oktober

Unieke kans: paddenstoelen op de Niënhof

Unieke kans? Jazeker want paddenstoelen zijn heel vergankelijk: een dag later kunnen ze al aan het vergaan of aangevreten zijn. Loop dus mee met deze excursie want een week later zie je ze niet meer!

Daarnaast is de Niënhof voor veel mensen een tamelijk onbekend gebiedje. Zelfs veel mensen uit Bunnik zijn er nooit geweest. Geen koffie of thee te halen, dus echt een gebiedje waar de natuur op nummer 1 staat. Dat weet ook de excursieleidster Annemiek Meus als geen ander, want zij leidt al 15 jaar een vrijwillige beheergroep die sinds 2019 op de Niënhof een paddenstoelenlaan beheert met het doel om de mycorrhizapaddenstoelen de

ruimte te geven. Mycorrhiza zijn paddenstoelen die een samenwerking met een boomsoort aangaan. De excursie voert over een (klein deel) van het terrein, waarbij we ook een deel van de, voor publiek gesloten, paddenstoelenlaan zullen bezoeken. Daartoe moet je door een weiland dat niet voor niets 'natte weide' wordt genoemd. Draag dus laarzen of hoge (ingevette) wandelschoenen. Wat en hoeveel we aan paddenstoelen gaan zien is nu niet te voorspellen, maar gecombineerd met uitleg over wat er in het gebied aan beheer plaatsvindt, kan het niet anders dan dat dit een interessante en plezierige excursie wordt.

Datum en tijd: zaterdag 25 oktober, 10:00-12:30 uur

Plaats: Landgoed Niënhof, Grotelaan 24, 3981 HC Bunnik, we verzamelen op het parkeerplaatsje bij de Niënhof

Aanmelden uiterlijk donderdag 23 oktober via: utrecht.knnv.nl/agenda/. Maximum aantal deelnemers: 14

Utrechtpad, etappe Hollandsche Rading-Maarssen, 3 november

Elke eerste maandag van de maand lopen we een stukje verder over het Utrechtpad. In november lopen we het volgende vanaf Hollandsche Rading en zien we hoever we komen (ca. 18 km).

Het boekje zegt het volgende over de route: Na een korte route door het bos bereik je de open ruimte van de Hoorneboegse heide. Daarna volg je de historische grens tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht, waar je fraai zicht hebt op de vogelrijke veenplassen. Water en weilanden kenmerken het vervolg van deze etappe, tot je arriveert in Maarssen met haar fraaie buitenplaatsen en grachtenpanden langs de Vecht.

Datum en tijd: maandag 3 november, trein van 9:11 uur uit Utrecht Centraal naar Hollandsche Rading.

Vertrek terug vanuit Maarssen tussen 15:00-16:00 uur.

Aanmelden via utrecht.knnv.nl/agenda/

Wandeling Landgoed Oostbroek, 17 november

Een landgoed dicht bij Utrecht, klein maar heel bijzonder. Sinds 1978 is het eigendom van Stichting Utrechts Landschap, dat de schakel tussen het Kromme Rijn-gebied en de Utrechtse Heuvelrug veilig wilde stellen.

We gaan het Parkpad lopen (1,5 km): een wandeling langs heel afwisselende landschappen, onder andere een boomgaard met

oude fruitrassen, graslanden en oude loofbomen.
Aan het park grenst een moerasgebied dat een aardkundig monument is: het is deel van een oude stroming van de Kromme Rijn en een zeer geliefd water bij watervogels (o.a. Dodaars). Op het hele landgoed is een leuke variëteit aan vogels.

Datum en tijd: maandag 17 november, 10:00-12:00 uur
Plaats: Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt, verzamelen bij de fietsenstalling voor het Koetshuis/winkeltje.
Aanmelden via utrecht.knnv.nl/agenda/

Vogelexcursie Oostvaardersplassen, 23 november

Zondag 23 november gaan we op vogelexcursie naar de Oostvaardersplassen. We rijden eerst naar de Grote en Kleine Praambult om te speuren naar Zeearend en andere roofvogels. Verder hebben we hier ook kans op verschillende soorten eenden, grote groepen ganzen en mogelijk Wilde of Kleine zwanen. Behalve vogels zien we hier misschien ook Edelherten, Koniks, Heckrunders en wie weet een Vos. Hierna rijden we naar het Buitencentrum Oostvaardersplassen. Hier houden we een sanitaire stop en daarvandaan maken we een rondwandeling van ca. 5 km naar vogelkijkhut de Zeearend.

Je bent van harte welkom, met of zonder “vogelervaring”. We nemen nog wat extra verrekijkers mee en ook is er een telescoop aanwezig.

Datum en tijd: zondag 23 november, vertrektijd uit Utrecht 9:00 uur en we denken rond 15:30 uur weer terug te zijn in Utrecht.
Aanmelden uiterlijk woensdag 19 november via utrecht.knnv.nl/agenda/. Op het formulier kun je aangeven of je een auto tot je beschikking hebt of dat je wilt meerijden. Na 19 november sturen we je informatie over vervoer. Maximum aantal deelnemers: 14.

Oostvaardersplassen
bron: Wikimedia, Dominicus Johannes Bergsma

Utrechtpad, etappe Maarssen-Dom in Utrecht, 1 december

Vandaag sluiten we het Utrechtpad af. We lopen van Maarssen eerst een mooi stuk door het buitengebied om het laatste stuk door de stad te lopen en bij de Dom aan te komen.
Het boekje zegt het volgende over de route: Een rustig stuk langs de eeuwenoude Vecht, die meanderend de stad verlaat. Je loopt vervolgens de stad in via een stuk waar oude industrie gevestigd was en volgt de Oudegracht het prachtige middeleeuwse Utrecht in. Kijk om je heen. Beeld je in hoe de bedrijvige handel hier het straatbeeld bepaalde. Ga even zitten om dat op je in te laten werken. En dan is het eindpunt bereikt.

Datum en tijd: maandag 1 december, trein van 9:08 uur uit Utrecht Centraal naar Maarssen.
Plaats: Start wandeling 9:15 uur station Maarssen, bij busstation. Aankomst bij de Dom begin van de middag.
Aanmelden via: utrecht.knnv.nl/agenda/

Winterwandeling Stoetwegenpad, 20 december

Het Stoetwegenpad is een Klompenpad met twee NS-stations (bijna) op de route. Afhankelijk van de weersomstandigheden (en ieders zin) lopen we de route tegen de klok in van Driebergen-Zeist naar Bunnik (6,5 km) of vandaar ook weer terug naar Driebergen-Zeist (11 km). Let op, als het geregend heeft kan dit pad flink modderig zijn, dus trek laarzen aan of hoge, waterdichte wandelschoenen.
De informatie over dit pad meldt: ‘Ontdek het mooie buitengebied van Driebergen, Zeist en Bunnik. Wandelen door een oud agrarisch gebied, prachtig aangelegde parkbossen, over historische landgoederen en het jaagpad van de Kromme Rijn. Geniet van de Stichtse Lustwarande, een lint van landgoederen en buitenplaatsen, met grote diversiteit aan cultuur en natuur.’ (bron: klompenpaden.nl).

Datum en tijd: zaterdag 20 december 2025, 10:30 uur
Plaats: Utrecht CS, trein van 10:14 uur, stopt 10:17 uur op Vaartsche Rijn en is 10:26 uur in Driebergen-Zeist. Wie per auto komt kan parkeren bij Pannenkoekenhuis Princenhof en zich daar ietsje later dan 10:30 uur bij de groep aansluiten; we lopen erlangs.
Startpunt: Station Driebergen-Zeist/Pannenkoekenhuis Princenhof, Hoofdstraat 1, Driebergen-Rijsenburg.
Aanmelden uiterlijk 17 december via utrecht.knnv.nl/agenda/

Winterwandeling Driebergen
foto: Caroline Meijer

Pottenbakkerswesp

door Paul Raadschelders

Op het afdelingsweekend rond Winterswijk waren we tamelijk vroeg op de accommodatie teruggekomen. We besloten nog een wandeling rond de bekende steengroeve te maken. De groeve zelf was niet toegankelijk, maar er zou vast wel iets te zien zijn. Achter de afzetting van de oude groeve zagen we eerst nog een (1) Bijenorchis. Snel doorgelopen kwamen we bij een (drooggevallen) vochtig gebiedje. Her en der planten zoekend zag een van ons plotseling een merkwaardig knobbeltje aan een stengel van Echt duizendguldenkruid. Een soort bruin gekleurd urntje. Een gal? Thuisgekomen bleek het (hoogstwaarschijnlijk) het bouwsel van een Pottenbakkerswesp of Modderwesp (*Trypoxylon figulus*) te zijn, behorend tot de familie van graafwespen. Het is een solitair levende wesp. Het vrouwtje maakt een nest van modder, vooral in plantenstengels, houtwormgaten en kleicellen. Ecologisch zijn ze nuttig doordat ze insecten onder controle houden. Ze vangen voornamelijk spinnen en kleine insecten om hun larven te voeden.

*Bouwsel van een Pottenbakkerswesp of Modderwesp (?)
foto: Paul Raadschelders*

Beheerder van telescoop gezocht

Onze afdeling heeft een telescoop waarmee je vogels kunt observeren. Deze wordt al vele jaren beheerd door Leo Thijssen. Het beheer houdt in dat de beheerder de telescoop thuis bewaart. Een lid kan hem via het mailadres op de website bij de beheerder reserveren. De aanvrager moet de telescoop zelf ophalen en na de afgesproken termijn (maximaal 3 weken) terugbrengen. Zie utrecht.knnv.nl/telescoop-van-de-vereniging-lenen/ Leo wil nu het beheer overdragen. Wie wil dit van hem overnemen? Meld je bij de secretaris Paul Raadschelders, secretaris@utrecht.knnv.nl

Boekenbestelservice KNNV

Raadpleeg de website van de KNNV-uitgeverij (knnvuitgeverij.nl) of de advertenties van de KNNV-uitgeverij in Natura om te bepalen wat je wilt bestellen. Informeer naar de prijs bij de afdeling Utrecht (het gaat om aanzienlijke kortingen). Stuur een email met de volledige bestelinformatie naar penningmeester@utrecht.knnv.nl. U ontvangt een factuur en zodra deze betaald is, worden de boeken besteld. De boeken kunnen worden afgehaald bij de penningmeester (woonachtig in Leidsche Rijn, Utrecht).

Activiteiten in Vogelvlucht

1 oktober	Lezing: Evolutie en biologie van planten
6 oktober	Utrechtpad, Baarn-Hollandsche Rading
20 oktober	Wandeling Sandwijk
25 oktober	Paddenstoelenexcursie Niënhof
3 november	Utrechtpad, Hollandsche Rading-Maarssen
17 november	Wandeling Landgoed Oostbroek
23 november	Vogelexcursie Oostvaardersplassen
1 december	Utrechtpad, Maarssen-Dom in Utrecht
20 december	Winterwandeling Stoetwegenpad

Voor de vele activiteiten van de PWG, zie utrecht.knnv.nl/agenda/

Voor elke activiteit is een aanmeldingsformulier op utrecht.knnv.nl/agenda/

De CONVO is de periodiek van de afdeling Utrecht van de KNNV en verschijnt vier keer per jaar. Sluitingsdatum kopij voor de volgende CONVO: **13 november 2025**. Kopij aanleveren via redactie@utrecht.knnv.nl
Een abonnement op de CONVO zonder lidmaatschap kost €13,50 per jaar (na 1 februari 2025: €15,00).
Contributie/lidmaatschap 2025: Gewoon lid: €35,00 (na 1 februari 2025: €36,50); huisgenootlid: €14,50 (na 1 februari 2025: €16,00); jeugdlid*: €21,00 (na 1 februari 2025: €22,50) te voldoen op rekening NL95RBRB8848850774 t.n.v. KNNV afdeling Utrecht. Vanaf 1 oktober 2025 bedraagt de contributie €8,00 tot het einde van het kalenderjaar. U-pashouders kunnen hun contributie geheel of gedeeltelijk voldoen uit hun budget. Opzegging van het lidmaatschap vóór 1 november. Leden van de KNNV zijn bij activiteiten van de KNNV verzekerd tegen persoonlijke aansprakelijkheid.
*Het jeugdlidmaatschap geldt tot en met het kalenderjaar waarin men 31 wordt.